

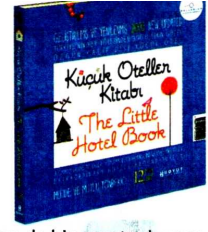
Abartılı butik otel furyası var

Türkiye'nin en popüler rehber kitabı "**Küçük Oteller Kitabı**" bu yıl 12'nci baskısını yaptı. Her yıl güncellenerek çıkan kitap, bir dizi yenilikle karşımızda. Öncelikle yazarları artık Müjde ve Mutlu Tönbekici kardeşler. Daha önce Müjde Nişanyan olarak bilinen Müjde Tönbekici kitabın yaratıcılarından... Kız kardeşi Mutlu Tönbekici ise gazetemiz yazarlarından... Her ikisi de gezgin, her ikisi de keskin gözlemci... Kitabı beraber hazırladıkları gibi az sonra okuyacağınız röportajı da birbirlerine sorarak yine beraber hazırladılar.

TÖNBEKİCİ KARDEŞLER'in röportajı 18'de

"Küçük Oteller" cadıları iş başında

abla-kardeş hayat boyu çok konuştuk, çok güldük, çok didiştik ama bir gün aynı işi yapacağımız ve de bir gazetenin aynı sayfasında yer alacağımızı hiç düşünmedik. Bu da oldu! 12. yılına giren ve her yıl daha da çok ilgi gören "Küçük Oteller Kitabı"nı bu yıl beraber hazırladık. Batı ve Akdeniz bölgesini o gezdi, Karadeniz bölgesini ben gezdim. Karşınızda bir "Kız kardeşler prodakşın" var! Warner Biraderlerden sonra Tönbekici Hemşireleri Kitabı beraber yaptığımız gibi röportajı da beraber yaptık. Ben ona, o bana sordu. İşte Küçük Oteller cadılarından nefis bir sektör değerlendirmesi.

MÜJDE TÖNBEKİCİ:

Travmalar atlatmak içindir çalışmak en iyisi...

MUTLU TÖNBEKİCİ:

15 kilo verip kendi otelimde Elf kraliçesi gibi dolaşacağım

Geçtiğimiz yaz, basına da yansıyan çok büyük travmalar yaşadım. Nasıl atlatıldığını, hayatımı nasıl toparladığımı Allah vergisi bir pozitif enerji ile yaratılmışım. Depresyona yakınlığım var. Anında B planına geçme özelliğim var. Daha olayların içine çekilme planı kurgulamıştım. Bana bütün güveneyi de veren bu. Başka bir moda, başka bir düzleme hemen geçebiliyorum. Geçmişe yönelik bir kahır psikolojim yok. Tevekkül denen şey belli de budur. Travmaya girildiği bile anlamadım. Söz konusu "münasebetsiz olay" boşanabilmem için bir vesile oldu.

■ Bütün bunlardan çıkardığım bir ders var mı?

Çaktığım en güzel ders şu oldu: İnsan, günahıyla sevapıyla kendi kararlarını kendi vermesi, kendi uygulamalı. Bir partnere bağımlı olmamak ve bir partnerin de bana ba-

ğımlı olmasını talep etmemek için esasi. Çok yorucu bir şeymiş. Özgürlüğümün tadına fena halde vardım bu yıl içinde.

■ Ne yaptın bu yıl içinde?

Bizimkisi bir iş ve eş ortaklığı olduğundan hukuki süreç uzun sürdü. Bu aşamada benim yaşadığım travmaya benzer travmalar yaşayan "eğitilmiş" kadınların bir hayli fazla olduğunu fark ettim. Adana'dan İzmir'e, İzmir'den Artvin'e onlarca kadınla tanıştım. Onlarla röportajlar yapmaya başladım. Bu benim anıma sürecim içinde bir aşama oldu. Tamamladıktan sonra bunu bir kitap olarak yayınlamayı düşünüyorum. Bu arada eski işim olan rehberliğe döndüm. Çok güzel turlar yaptım ve halen de yapıyorum. Zaten araya kitap girdi. Kendi derlerini düşünmek için böylelikle fazla vakit kalmadı. Bir de çocuklar var tabii.

○ kadar çok otel ziyaret ettin. Seni en çok ne etkiliyor?

Mimar! Zevk sahibi, ilginç bir şey olsun istiyorum. İlginç olacağım diye kendini hırpalamış da olmasın tabii. O da çok fena oluyor. Ev sahibi tabii en az bunun kadar etkili. Neşeli, cana yakın, yaptığını seven ama ölümüne övünmeyen, rahat, sana da o rahatlığı geçiren, çaktırmadan titiz, çaktırmadan oteline hakim ev sahipleri insana her şeyi unutturuyor. Ben bir de kahvaltıcım. Kahvaltıda bana 7 tahıllı, ev yapımı esmer ekmek falan çıkartırlarsa ölürüm ben ölürüm!

■ En canını sıkan?

Sıkışık odalar, ikiz villalar, pimapen ve IKEA. Odalar niye ferah tutulmaz, banyolar neden uçak tuvaleti gibi mini-

cik yapılır aklım almıyor. IKEA'dan almasını anlıyorum, çünkü ucuz, pratik falan ama insan kendi evindeki yatağı, şifonyeri, abajuru görmekten ne kadar hoşlanır bir torba dolusu para verdiği yerde bilmiyorum. Bir de kibirli ev sahibi çekilmez oluyor. Otelini dünyanın en güzel, en zevkli, en ilginç, en lüks yeri sananlar, ama yan sokaktaki otele bile gidip bakmamışlar adamı sinir ediyor. Bir de şöyle bir gerçek var: Ashında her kasabada bir tane otel var. İlk açılan ve tutan otelin tarzı ne ise kasabadaki otellerin hemen hemen hepsi onun repikalanı oluyor. İlk gelen zevkli bir hanım veya erkeğe ne âlâ. Değilse çok feci oluyor. Hangi otel hangisinin ne alması, böyle adım adım takip etmek mümkün oluyor.

Seninle harika bir iş çıkardık çok az kavga ettik

■ Kitap nasıl oldu da 'kardeşlerin' oldu?

Sevan Nişanyan ile iş paylaşımı yaptık. Otel işletmesi onun oldu, kitap seninle benim. Zaten geçen sene sen çıkartmıştın, doğal bir geçiş oldu.

■ Nasıl bir şeymiş kız kardeşle çalışmak?

İkili olarak başladık, yine ikili olarak devam ediyoruz. Hemcinsimle çalışmanın enerji dinamikleri benim için daha yapıcı oluyor. Kendimi birkaç yıldır küçük oteller içinden soyutlamıştım. Kendi otelimizi çağırtıyordum. Seninle ile harika bir çalışma sürecimiz oldu. Çok az kavga ettik.

■ 12 yıldır küçük ve butik otelle birlikte lider bir yayıncılık yapıyorsunuz, bu zaman zarfında nereden nereye geldiniz?

On iki yıl önce bu işe 81 otelle başlamıştık. Açıkçası onları da zorlaya zorlaya bir araya getirmiştik. Son dört yıldır bir butik otel furyası yaşandığından artık yüzlerce otel arasında tercih edilebilir şansımız var. Lakin gelişmelerden hoşnut değiliz. Türkiye'de bir "butik otel" konsepti oluştu. Bu çok da hoşuma giden bir şey değil. İş-

letmeleri ve işletmecileri her zaman samimi, içten ve sıcak bulamıyorum. Puzla bir kasma var. Oysa biraz tevazu ile dünya güzel mekanlar yaratılabilir.

■ Nedir sorun?

Başarılı gibi görünen modellerin çok fazla taklidi türedi. Bunun temelinde de Türkiye'nin 'imaj ikonları'nın olmaması yatıyor. Yunanistan dendiğinde, Fransa Provence dendiğinde, İtalya Toskana dendiğinde kafamızda hemen bazı renkler, malzemeler, kokular çağırıyor. Medeniyetler arasında sıkışmış olan Türkiye ne şark, ne garp. Kimlik imajları henüz oluşmadığından zevksiz soğuk mekanlar ortaya çıkıyor. Ya aşırı Avrupa öykünmesi ya da tamamen 'türkçü' folklorik. Ben ikisinde de rahat edemiyorum açıkçası.

■ Ne olsun istedin?

Şirince'de yıllar yılı yarattığımız mekanlara, köklerimizden hareket ederek yeni çağdaş yorumlar katmaya çalıştık. Ve ben bu tarzın içinde kendimi çok rahat hissettim.

Türkiye'deki küçük oteller doğru yolda değil

■ Nedir işin sırrı?

Sudur. Eskiiden ne yapmışlar, nasıl yapmışlar... İster sarayda, ister köy evinde bir mekana zevk katan unsurlar nedir incelemek ve bunlardan faydalanarak şimdi ve gelecekte için yorumlar yapmak. Her türlü sıvırlanmış renk köşe ve malzemeden kaçınmak. Yapağın işte görüldü olmak. "Less is more" diye bir deyim vardır. Nasıl çevirebiliriz bilmiyorum. Daha 'az', abartmadan daha iyi oluyor. Gezdikim otellerde aynılman gereken o kadar lüksümüz şey görüyorum ki.

■ Küçük oteller sektörü sence ne durumda? Dürüst bir değerlendirme yapacak olursan mimari, hizmet, sunum ve fiyat olarak nasıl değerlendiriyorsun?

Türkiye'deki küçük ve butik otellerin doğru yolda olduklarını düşünmüyorum. Sri Lanka, Güney Afrika, Fas, Hindistan gibi dünyadaki muadilleriyle kıyaslandığında

hem aşırı pahalı olduğumuzu hem de hizmet kalitemizin ne yazık ki çok övülecek durumda olmadığını izliyorum. İtiraf etmem gerekirse Hindistan, Fas gibi ülkelerdeki "koloniyel etkiler" turizmde çok zengin yankılarla yaratıyor. Marakeş'te bir otel komisi bile en kıbar Fransızca ile yol tarifi verebiliyor, Hindistan'da bir race insanın sarayında ağır-larken çok zarif ve abartısız bir tavrıyla hizmet sunabiliyor. Küçük dağları ben yarattım hissini vermiyorum.

■ Krizden nasıl etkilenir Küçük Oteller?

Büyük oteller kadar etkilenmez. Küçük Otellerden hizmet alan insanlar zaten münferit kararlar almaya alışık insanlar. Yerlisi de yabancıları da. Hele yabancılara için seyahat etmek, yemek içmek, uyumak kadar temel ihtiyaç olduğundan tatil kararlarında bir değişiklik olacağını sanmıyorum. Belki bir fiyat ayarlaması olacaktır, ki buna ihtiyaç da var bana sorarsan.

■ Sana sınırsız para verilsen rüya otelini nereye kurardın? Adını ne verirdin? Nasıl bir şey olurdu?

Herkesin aklına ilk bir ada gelir. Bense Sümela Manastırı gibi bir yer düşünüyorum. Bir yamaca tutunmuş 5-6 odalı bir yer. Hadi on olsun. Kartal yuvası gibi tepeden bakınsı neye bakıyorsa. İnsana hakimiyet duygusu versin. Ulaşımı çok zor olsun. Atmosfer de yine manastır atmosferi olsun. Tapınak sövalyelerin yılı bir toplandığı bir yer gibi. Her tür konfor da olacak bu arada. Ama çaktırmadan! Yemekler ayın havasında, hep beraber. Ve konuklara sürprizler yapmak isterim. Böyle hafif bir Agatha Christie romanı tadında bir şeyler mesela. Ufak tefek oyunlar. Ve otel bu gizemli oyunlarıyla ünlensin. Muhteşem yemekleri ve oyunları için gelsinler. Ben de ortada Elf kraliçesi gibi beyazlar içinde dolaşayım. Bunun için 15 kilo vermeme lazım tabii. Yoksa Hobbit kraliçesi olurum olсам olсам.

Küçük oteller taktikten kurtulsun

■ Küçük otel kurmak isteyen birine ne gibi öneriler var?

Ablam Müjde Tönbekici'ye danışınlar! Tanıdığım en zevk sahibi kadın. O olmuysa ve kendi zevkleri yoksa yandaki otele bakmak yerine yabancı dekorasyon dergilerine baksınlar. Yabancı küçük ve butik otel sitelerine baksınlar. Rüya gibi döşenmiş şatolar, saraylar görüyor. Niye bakıp fikir alınmaz anlamıyorum. Bir de hayati kurallar var. Mimar sokmasınlara tamam ama basamak ölçüsü, klozet yüksekliği, lavabo yüksekliği gibi şeyler bellidir. Hiç olmazsa onları danışınlar çok iyi olacak. Özellikle Karadeniz'dekiler. Bazıları devler ölçüsünde yapıyor bazıları cüceler...

**Hayallerimin
sarayını
Sümela
Manastırı
gibi bir
yerde
kurardım...**

■ Kimlerin gelmesini istedin?

Kimlerin gelmesini değil de kimlerin gelmemesini istedim diye cevaplayabilirim. Çok görmüş, çok bilmiş insanların da gelmesini istemem hiç bilmiyen keko insanların da. Zira ikisi de heyecansız oluyor. Bilen sıklıkla, öbürü ise neye heyecanlanacağını bile bilmiyor. Bilenin sıklıkla aynı şeyleri. Detayların tadını alabilecek, yaşam zevki ve me-

rakı olan insanlar gelsin isterim. Sömeninin bir kenarındaki minicik aslan desenini fark edip 'Bu nedir' diye soracak insanlar gelsin. Bana zeki önerilerde bulunacak insanlar gelsin isterim.

■ Kendin tatile çıkacak olsan tercih ettiğin yöre ve otel ne olurdu?

Bu çok acayip bir soru benim için: Ber'hi tatile çıkıyormuş ki! Ben hep seyahate çıkıyorum. Onun da yöresi yok. Maksud gitmek. Ama aklıma ilk gelen yer hep Dalyan oluyor. Dalyan'ı çok seviyorum. Bir de galiba tekrar Tazant'a gitmek istiyorum. Artvin-Ardanuç'a bağlı bir köy. Çadır kurmuştu geçen sene. Rüya gibi bir yer.

■ Küçük Oteller Kitabı tek referans. Takipçiler ve taktikçiler için ne düşünüyorsun?

Bu iş neden on yıllık bir gecikme ile keşfedildi esas şaşırıldığım nokta bu. Ve lakin küçük otellerde yaygın olan sorun burada da var: Yan dükkana bakıp aynı şeyi yapmaya çalıştılar. Neredeyse aynı isim, aynı boyut. Değişik bir şey yaratmadılar. Aynı pastaya hücum ettiler. Bu yüzden ruh eksikliği söz konusu. "Maviye yeşilin buluştuğu", "doğa ile konforun birleştiği" gibi kalıp cümleler. Al aynı metni başka bir otelin altına koy, hiçbir şey fark etmez. O kadar ruhsuz ki ona da uyur buna. Farklı şeyleri yine biz yapacağız anlaşılan.